

FFR meting

Fractional Flow Reserve

In overleg met uw behandelend arts ondergaat u binnenkort een Fractional Flow Reserve meting, kortweg FFR meting. Dit is een aanvullend onderzoek naar vernauwingen van de kransslagaders dat tijdens een hartkatheterisatie of dotterbehandeling wordt uitgevoerd.

De behandelend arts heeft u al geïnformeerd of de aard en risico's van dit onderzoek. Deze folder geeft uitleg over wat er tijdens dit onderzoek gebeurt. Vlak voor en tijdens het onderzoek wordt steeds verteld wat er gaat gebeuren.

Waarom is een FFR meting nodig?

Er zijn bij u een of meerdere vernauwingen van de kransslagaders gezien bij een eerdere hartkatheterisatie. Het kan onduidelijk zijn of een dotterbehandeling nodig is om de vernauwing te verhelpen. Met een FFR meting kan worden nagegaan welke vernauwingen waarschijnlijk de klachten veroorzaken. Zo kan de cardioloog u veel gericht behandelen.

Vorbereidingen

- U krijgt bericht wanneer en waar u wordt opgenomen. U blijft in principe één nacht in het ziekenhuis.

Wat neemt u mee?

- Neem uw medicatie mee in de originele verpakking en een actueel medicatieoverzicht dat u bij uw apotheek kunt ophalen. Het is mogelijk dat de cardioloog uw medicatie aanpast in verband met het onderzoek. Tijdens uw verblijf heeft u zelf het beheer over uw medicijnen.
- We raden u aan toiletartikelen, nachtkleding, een paar warme sokken, een extra stel ondergoed, een **effen T-shirt zonder opdruk**, een ochtendjas, een broek (bijv. pyjama of joggingbroek) en pantoffels mee te nemen.
- Tijdens het onderzoek mag u geen sierraden dragen. Laat daarom kostbaarheden zoals horloges, ringen en sierraden thuis!
- Neem iets te lezen mee (boek/ tijdschrift).

Eten en drinken

- U hoeft niet nuchter te zijn, u mag normaal eten en drinken.

Gebruik medicijnen

- Heeft u diabetes en slikt u Metformine tabletten? Dan mag u dit blijven slikken, mits de arts het aangeeft dat u hier mee moet stoppen. Ook de insuline mag u gebruiken.

- **Plastabletten (bijv. furosemide, bumetamide)** mag u op de dag van het onderzoek niet innemen. Ook laxeer middelen kunt u beter een dag overslaan.
- **Acenocoumarol (Sintrom® / Sintrom mitis®) of Fenprocoumon (Marcomaur®)** mag u innemen tenzij de arts dit anders met u afspreekt. De INR moet tussen de 2.0 en 3.0 zijn. Als u **Ascal** gebruikt moet u dit ook innemen.
- Overige medicijnen mag u 's morgens gewoon innemen.

Verblijf in het ziekenhuis

Bij een **verminderde nierfunctie** wordt u (indien het noodzakelijk is) een aantal uur eerder opgenomen voor extra infuustoediening. U mag pas naar huis als het infuus klaar is, desnoods moet u nog een nacht blijven.

U moet binnen 48 uur na de procedure langs het laboratorium komen om bloed te laten prikken (dit formulier krijgt u bij ontslag van ons mee).

Begeleiding

Het is verstandig dat u na uw opname **niet** op eigen gelegenheid naar huis gaat. Regel daarom vooraf dat iemand u komt halen. U mag zelf geen auto rijden.

Opname

Op de afgesproken dag en tijd meldt u zich op de aangegeven verpleegafdeling. Als u opgenomen bent in het ziekenhuis (afdeling A4/B4) dan wordt u per ambulance vervoerd naar het ziekenhuis waar de FFR meting plaatsvindt. U gaat alleen met de ambulance naar het ziekenhuis waar de FFR meting plaats vindt. Helaas kunt u daar die dag geen bezoek ontvangen.

Na kennismaking met de verpleegkundige, krijgt u informatie over de behandeling. Hij/zij maakt een ECG (hartfilm) en meet uw bloeddruk, pols en temperatuur. Verder krijgt u een infuus in de arm om medicijnen of vocht tijdens het onderzoek toe te dienen.

Hoe verloopt het onderzoek?

U wordt voorbereid in de onderzoekskamer of op de zaal. Daar wordt onder andere uw bloeddruk gemeten en de rechter lies en zo nodig de rechterpols geschoren. Bent u overgevoelig voor jodium of contrastvloeistof? Geef dit dan door aan deze verpleegkundige. Voorafgaand aan het onderzoek mag u alvast naar het toilet gaan. Draag tijdens het onderzoek een effen T-shirt zonder opdruk. Ook is het verstandig dat u een paar warme sokken aan doet! Dames mogen geen BH dragen tijdens het onderzoek. Vlak voor het onderzoek krijgt u een rustgevend tabletje en wordt u naar de hartkatheterisatiekamer gebracht. Het onderzoek wordt door één van de cardiologen uitgevoerd. U krijgt precies te horen wat er tijdens het onderzoek gebeurt.

FFR meting

De FFR meting vindt plaats tijdens een hartkatheterisatie op de hartkatheterisatiekamer. Als de cardioloog zichtbaar heeft gemaakt waar de vernauwing precies zit, leidt hij een dunne draad door de katheter voorbij de vernauwing. Aan het einde van de draad zit een heel kleine druksensor. Deze meet in de kransslagader het drukverval dat de vernauwing veroorzaakt. Dit is een maat voor de ernst van deze vernauwing. Om dit drukverval goed te kunnen meten wordt medicatie (Adenosine) toegediend via het infuus in de arm. Dit medicijn zorgt ervoor dat de bloedvaten zich verwijden. U kunt dit ervaren als een warm gevoel en het kan ook druk op de borst geven. Dit gevoel kan lijken op angina pectoris maar het is ongevaarlijk. Adenosine werkt snel en is ook snel uitgewerkt. De klachten verdwijnen binnen enkele minuten weer. De meting zelf duurt hooguit 10 minuten.

Heeft u meerdere vernauwingen? Dan voert de cardioloog ook op die plaatsen een FFR meting uit. Het is mogelijk dat de cardioloog in overleg met u besluit u direct te dotteren. Deze dotterbehandeling vindt dan aansluitend aan de FFR meting plaats. Mocht de cardioloog besluiten niet te dotteren, dan is het onderzoek ten einde. De cardioloog geeft u ook de voorlopige uitslag van het onderzoek.

De assistent(e) verwijdert het buisje uit uw lies of arm. De insteekopening in de liesslagader kan op twee manieren gesloten worden: met een plugje (Angioseal) en/of met drukverband. Als de polsslagader is aangeprikt, wordt deze gesloten met een speciaal polsbandje (TR-band).

U wordt daarna opgehaald door verpleegkundigen van de verpleegafdeling. In principe gaat u dezelfde dag (na het onderzoek) weer terug naar Gelre ziekenhuizen Apeldoorn.

Duur van het onderzoek

Het gehele onderzoek duurt ongeveer een half uur. Op het moment dat uw cardioloog besluit u direct te dotteren, duurt de behandeling langer. In dat geval blijft u ook na de behandeling wat langer op de verpleegafdeling.

Belangrijk

Krijgt u tijdens uw verblijf klachten van pijn op de borst? Waarschuw dan een verpleegkundige!

Na het onderzoek

U mag zelf op de afdeling naar familie en/of begeleiding bellen dat u het onderzoek gehad heeft.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van contrastvloeistof. Om dit weer kwijt te raken moet u deze dag extra drinken, minstens 1 liter meer dan u gewend bent.

U mag de afdeling niet verlaten. Na de FFR meting via de lies geldt nog 8 uur strikte bedrust.

U krijgt 's middags een broodmaaltijd en 's avonds een warme maaltijd. Het drukverbandje wordt regelmatig gecontroleerd. De verpleegkundige bespreekt met u de leefregels en mogelijke complicaties, zie ook pagina 4 en 5.

Behandelingmogelijkheden

De behandelmogelijkheden na een FFR meting zijn:

- Medicijnen
- Dotterbehandeling (eventueel met stentplaatsing)
- Bypass-operatie

Uw cardioloog beoordeelt of een dotterbehandeling of bypass-operatie nodig is. Als de vernauwingen niet ernstig zijn en er nog voldoende bloed door de kransslagader stroomt, dan schrijft uw cardioloog mogelijk alleen medicijnen voor.

Leefregels

Het is belangrijk om te blijven bewegen of om in beweging te komen. Wij raden u aan om dagelijks een stuk buiten te lopen; elke dag een stukje verder. Wanneer u merkt dat u na een wandeling erg moe bent, neem dan na afloop rust. Vanaf de derde dag mag u weer seksueel contact hebben.

Bij FFR meting tijdens hartkatheterisatie via de lies

- U mag de volgende dag weer douchen.
- U mag gedurende de eerste 3 dagen niet in bad.
- U mag gedurende 3 dagen geen autorijden of fietsen en dergelijke.
- U mag gedurende 3 dagen geen zware dingen tillen.
- Beperk gedurende 3 weken het traplopen of loop met een gestrekt been de trap op.
- Wanneer u weer mag werken is afhankelijk van uw werkzaamheden en bovenstaande leefregels.

Bij FFR meting tijdens hartkatheterisatie via de pols

- Gedurende 24 uur houdt u uw arm in een mitella om de arm zo min mogelijk te gebruiken en stuwing te vermijden. Tijdens bewegingen zoals bij eten, schrijven en toiletgang mag u uw arm wel gebruiken.
- Verwijder de tweede dag na de hartkatheterisatie de opsite (doorzichtige pleister).
- U mag de volgende dag weer douchen.
- U mag gedurende 3 dagen niet in bad.
- U mag gedurende 3 dagen geen autorijden of fietsen en dergelijke.
- U mag gedurende 3 dagen geen zware dingen tillen.
- Wanneer u weer mag werken is afhankelijk van uw werkzaamheden en bovenstaande leefregels.

Uitslag

De voorlopige uitslag van de FFR meting en hartkatheterisatie krijgt u na het onderzoek. De definitieve uitslag bespreekt uw eigen cardioloog met u tijdens het eerst volgende polikliniekbezoek of als u terugkeert in Gelre ziekenhuizen Apeldoorn. Eventueel krijgt u hiervoor een afspraak mee bij vertrek.

Wanneer contact opnemen?

- Controleer gedurende één week de insteekopening waardoor de FFR meting plaats vond. Voelt deze rood en warm aan? Neem dan contact op met uw huisarts.
- Vond de FFR meting plaats in een slagader en bloedt de insteekopening of zwelt de huid daar rondom? Laat dan iemand druk uitoefenen op de insteekplaats en direct de arts van de Eerste Harthulp waarschuwen.
- Treedt er een zwelling van de lies op? Neem dan direct contact op met de arts van de Eerste Harthulp.
- Heeft u acute klachten over uw wond of pijn op de borst? Neem dan contact op met de arts van de Eerste Harthulp.
- Het is mogelijk dat u opnieuw hartklachten krijgt. Neem dan contact op met uw huisarts of met de arts van de Eerste Harthulp.

Bereikbaarheid

Eerste Harthulp (EHH), tel: 055 -844 6585

Vragen?

Wilt u nadere informatie of heeft u vragen of klachten tijdens uw verblijf? Geef dit dan aan bij de verpleegkundige.

Heeft u vooraf vragen? Dan kunt u bellen met de hartkatheterisatiekamer op:

- maandag t/m vrijdag 08.00 - 11.00 uur
- Tel: 055 - 581 13 39
- Spreek uw naam, geboortedatum en telefoonnummer in. U wordt dan dezelfde dag teruggebeld.
- U kunt ook polikliniek Cardiologie bellen:
maandag t/m vrijdag 8.30 – 16.30 uur, tel: 055 – 581 18 01

Heeft u na de behandeling nog vragen? Bel dan tijdens het verpleegkundig spreekuur:

- maandag t/m vrijdag 9.00 – 9.30 uur
- tel: 055 – 844 65 93